

vuosittaisesta laiduntamisesta huolimatta, on sopimusalueella tehtävä ylläpitöraivausta ja raivausjätteiden poiskorjuuta umpeenkasvun ehkäisemiseksi vähintään joka toinen vuosi. Hoitotoimet tulee kohdistaa pensaikkoon, vesakkoon ja havupuun taimiin, joita lampaat eivät syö. Lohkolle mahdollisesti kasvavat katajat säästetään. Pajua täytyy katselmoinnin perusteella raivata sarkaojien lisäksi erityisesti lohkon länsipuolella, mikäli laiduntaminen ei saa niiden kasvua taantumaan. Raivausajankohdan valinnassa on huomioitava luonnonvaraisten lintujen pesintäaika eli ne tulee toteuttaa 1.8–31.3 välisenä aikana. Vesakon ja pajujen raivaukset on suositeltavaa tehdä kasvukaudella, jolloin uutta vesomista voidaan hillitä. Raivausjätteet on aina kerättävä pois sopimusalueelta mieluiten heti ja viimeistään samassa aikataulussa raivausten kanssa. Raivausjätettä ei saa läjittää sopimusalueella. Kaikki raivaukset tehdään aina lyhyeen kantoon, jottei niistä ole haittaa laiduntaville eläimille.

Kalarannan alue:

Lohkot 272 04032 91 Urheilukenttä1, 272 04033 92 Urheilukenttä 2, 272 03136 68 Kla rantalaidun, 272 03165 00 Karhula, 272 03166 01 Kalaranta jakokun, 272 03446 87 Jakokunta 2, 272 03447 88 Isorinne ja 272 03448 89 Orjala

Alue on inventoitu maakunnallisesti arvokkaaksi perinnebiotoopiksi eli ympäristösopimuksella ylempään luokkaan. Arvokkaalla kohteella on erityisen tärkeää päästä vuosittain hoidon tavoitetilään, jotta kohteen arvot säilyvät ja tästä syystä sille maksetaan korotettua tukea. Alue koostuu laajasta merenrantaniitystä sekä rantametsiköstä.

Alueella on sen ominaisuuksien vuoksi paikoin voimakasta ruovikon kasvua. Maastokatselmoinnin havaintojen perusteella eläimet ovat laiduntaneet järviruokoa ja sen lomassa kasvavaa muuta kasvillisuutta, mutta riittävästä laidunpaineesta huolimatta, laidunnus ei ole saanut ruo'on kasvua taantumaan. Sopimusallalla oli katselmoinnin aikaan 113 lammasta laiduntamassa. Määrä on sopimusehtojen mukainen ja jopa sen yläpäästä. Kohteen monimuotoisuusarvojen, erityisesti linnustollisten arvojen vuoksi on tärkeää saada paikoin ruovikoitunut rantaniitty kehittymään yhtenäiseksi avoimeksi rantaniityksi.

Vuosina 2023 ja 2024 lohkoja 272 03166 01 Kalaranta jakokun, 272 03165 00 Karhula ja 272 03446 87 Jakokunta 2 on kunnostettu Helmi-hankkeen rahoittamana ruovikkoa niittämällä ja niittojäte keräämällä. Kyseiset lohkot ovat sopimuksella ympäristösopimus puustoinen tai muuna alana ja niillä ei ole korvauskelpoisuutta. Niittoa on tehty rannassa lohkojen osalla, jota hoidetaan avoimena rantaniitynä. Kunnostustoimet toistetaan jatkossa tarvittaessa vuonna 2025, jolloin tarve arvioidaan laidunkauden aikana. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on rahoituksen myöntämisen päätöksessä todennut, että ruovikon niittotarve ei johdu aiemmasta alueen hoidon puutteellisuudesta ja siksi se ei ole päällekkäinen maatalousluonnon ja maisemanhoito sopimuksen kanssa. Ruovikon torjuminen koneellisesti ei ole kuulunut ympäristösopimuksen hoitotoimenpiteisiin. Alueen hoito tapahtuu ympäristösopimuksen laidunnuksella, eikä sopimuksesta makseta tukea alueen

kunnostustoimiin. Ympäristösopimus ei voi sisältää toimenpiteitä, joiden toteuttamisesta maksetaan jo muuta Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea tai jotka viljelijä on velvoitettu tekemään muun lainsäädännön perusteella (Vna 78/2023 § 34).

LAIDUNNUS

Alueella laiduntaa noin 100 uuhia kesäkuun puolivälistä elokuun puoliväliin. Laidunnus aloitetaan vuosittain riittävän aikaisin mielellään heti, kun alueella on eläimille syötävää ja viimeistään 15.6. Sopimusehtojen mukainen suosituseläinmäärä on sopimusalueelle 49-98 uuhia+2.5 karitsaa koko laidunkaudelle (n. 120 vrk). Laidunalue on rannasta suurempi kuin sopimuslohkot, ja tuo alue tulee huomioida laidunpainetta arvioitaessa. Tuenhakija vastaa siitä, että eläinmäärä on riittävä sopimusalojen riittävän tehokkaan laidunnustuloksen saavuttamiseen vuosittain.

Laidunpainetta tulee tarkkailla, ja sitä voi säätää laidunkauden aikana sopimusehtojen mukaisen eläinmäärän sisällä esim. nostamalla tai laskemalla eläinmäärää, mikäli kohteen hoito ja kasvillisuuden tavoitetilan saavuttaminen sitä edellyttävät. Laidunkauden päättyessä kasvillisuus on tavoitetilassa matalaksi laidunnettua, kenttäkerroksen kasvillisuus on pääosin keskimäärin alle 20 cm korkeaa ja paikoin tätä matalampaa alle 10 cm korkeaa. Laiduntaminen ei saa aiheuttaa alueen haitallista rehevöitymistä tai maaperän eroosiota. Laidunnuspaine on sovitettava niin, että eläimet tulevat toimeen laitumen tuotolla ilman lisärehua tai laidunkierto järjestetään niin, että laitumen ollessa loppuun syöty, eläimet siirretään toiselle laitumelle.

TÄYDENNYSNIITTO

Kun Helmi-hankkeen ruovikon kunnostusniitoilla on päästy tavoitteisiin, tulee jatkossa tehdä täydennysniittoja, mikäli vuosittaisesta sopivasta laidunpaineesta huolimatta laiduntamalla ei päästä kasvuston tavoitetilaan vaan avoimelle niitylle jää yhtenäisiä laiduntamattomia kohtia. Mikäli niittojätettä on vähän, ei sitä tarvitse kerätä. Niittomurskaus ilman keräystä osittain laidunnettuun kasvustoon on usein riittävä ja näin vähennetään maastovaurioiden syntymistä. Toimenpiteistä ei saa aiheutua pysyviä maastovaurioita, joten sen toteutuksessa tulee huomioida vuotuiset olosuhteet mm. maaperän märkyys. Täydennysniittoja ei saa tehdä lintujen pesimäkaudella, vaan ne tehdään laidunkauden loppupuolella 1.8–30.9 välisenä aikana. Aluetta voi vielä mahdollisuuksien mukaan jälkilaiduntaa, jolloin täydennysniiton vaikutus tehostuu. Ensisijainen hoidon tehostamiskeino on kuitenkin laidunpaineen säätäminen laidunkauden aikana ja siihen tulee ruovikon kunnostusten aikaan kiinnittää erityistä huomiota, jotta ruovikon kasvu saadaan taantumaan.

RAIVAUS

Hoitosuunnitelman mukaan tavoitteena on pensaikojen raivaus rannasta alkaen ja hakamaan lisääminen.

ELY-keskuksen luonto ja alueidenkäyttö -yksikön lausunnon mukaan avoimelta rantaosuudelta tulee poistaa kaikki yksittäiset puut, pensaat sekä puu- ja

pensasryhmät, jottei niistä ole petolinnuille suojapuiksi ja saataisiin muodostumaan yhtenäinen matalakasvuinen rantaniitty. Tämä tulee tehdä kolmannen sopimusvuoden loppuun 1.4.2026 mennessä.

Metsälaitumen puustorakenteen kehittämiseksi hakamaisemmaksi harvennetaan puustoa erirakenteisuuteen pyrkien; jätetään iäkkäintä puustoa, suositaan lehtipuita sekä katajia, jätetään eri-ikäisiä puuyksilöitä ja lahopuut säästetään. Vältetään tasavälistä harvennusta ja pyritään niittylaikkujen sekä puuryhmien vuorotteluun hajanaisesti. Niittylaikkujen reunaosia avarretaan. Raivauksia kohdistetaan koko metsäisellä alalla tiheimpiin sekä puustoltaan nuorimpiin kohtiin. Metsän ja rantaniityn välistä vaihettumisvyöhykettä avarretaan raivaamalla pensaskerrosta avoimeksi, jotta maisema rantaan avautuu. Männyn sekä kuusen taimet poistetaan koko alueella. Kuusialikasvosta tulee poistaa erityisesti metsälaitumen länsipäässä, ennen kuin puut kasvavat peittävämmäksi. Laitumen länsilaidalla rantaniitylle leviävät männyn taimet poistetaan.

Metsän osalta raivaukset ja raivaustähteiden korjuu on tehtävä kolmannen sopimusvuoden loppuun 1.4.2026 mennessä. Raivauksia ei saa tehdä lintujen pesimäaikana eli 1.4–31.7 välisenä aikana.

Kun yllä mainituilla raivauksilla on päästy tavoitetilään, tehdään jatkossa ainoastaan ylläpitoraivausta. Mikäli sopimusalueet alkavat vesakoitua vuosittaisesta laiduntamisesta huolimatta, on sopimusalueella tehtävä ylläpitoraivausta ja raivausjätteiden poiskorjuuta umpeenkasvun ehkäisemiseksi tarpeen mukaan joka toinen vuosi tai useammin. Hoitotoimissa on huomioitava erityisesti havupuun taimet sekä pensaikko ja vesakko, joita eläimet eivät laidunna. Puustojatkumon takaamiseksi lehtipuiden taimia tulee myös säästää.

Raivausjätteet on aina kerättävä pois sopimusalueelta samassa aikataulussa raivausten kanssa, eikä niitä saa läjittää sopimusalueella. Raivausajankohdan valinnassa on huomioitava luonnonvaraisten lintujen pesintäaika eli ne tulee toteuttaa 1.8–31.3. Vesakon ja pajujen raivaukset on suositeltavaa tehdä kasvukaudella, niiden kasvun taannuttamiseksi. Sopimusalueella ei toteuteta sellaista puuston hakkuuta, joka ei sisälly hoitosuunnitelman mukaisiin luonnon monimuotoisuutta ja maisemaa edistäviin raivauksiin.